

Dato: 21.05.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 19/10179 J.post ID: 19/105623
Saksbehandler: Einar Kindberg
Saksansvarlig: Grete Syrdal

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	27.05.2019	039/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	05.06.2019	055/19
Eierutvalget	04.06.2019	032/19
Formannskapet	18.06.2019	153/19

Bærum arbeidssenter og Arba Inkludering – koordinering av brukertilbudene, økt samhandling og tilpasset organisering.

Formannskapet-18.06.2019- 153/19

Vedtak:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.
2. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.
3. Bærum Arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.
4. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-05.06.2019- 055/19

Instilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.
2. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.
3. Bærum Arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.
4. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering

Eierutvalget-04.06.2019- 032/19

Innstilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på en optimal måte.
2. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne-27.05.2019- 039/19

Vedtak:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber om at følgende blir belyst i den videre saksgangen,

1. Hvordan de nevnte 104 VTA-plassene ved ARBA fordeler seg på gruppene psykiatri, rus og utviklingshemming i statsbudsjettet for 2019.
2. I statsbudsjettet er det satt av midler til opprettelse av 700 nye VTA-plasser i Norge. Hva Bærum gjør for å sikre seg noen av disse midlene.
3. Hvordan kommunen vil ivareta behovene til de svakest fungerende i forhold til tilbud om arbeid i årene framover.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne-27.05.2019-039/19

Vedtak:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber om at følgende blir belyst i den videre saksgangen,

1. Hvordan de nevnte 104 VTA-plassene ved ARBA fordeler seg på gruppene psykiatri, rus og utviklingshemming i statsbudsjettet for 2019.
2. I statsbudsjettet er det satt av midler til opprettelse av 700 nye VTA-plasser i Norge. Hva Bærum gjør for å sikre seg noen av disse midlene.
3. Hvordan kommunen vil ivareta behovene til de svakest fungerende i forhold til tilbud om arbeid i årene framover.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-05.06.2019-055/19

Innstilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.

2. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.
3. Bærum Arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.
4. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering

Eierutvalget-04.06.2019-032/19

Innstilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på en optimal måte.
2. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse.
2. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

SAKEN I KORTE TREKK

Rådmannen legger fram første sak for oppfølging av kommunestyrets verbalvedtak:
«Bærum kommune er ikke lenger godkjent som tiltaksarrangør for VTA og APS plasser. Rådmannen anmodes om å se på hvordan og hvilke av tjenestene fra Bærum Arbeidssenter som kan koordineres og eller samhandles med Arba Inkludering nå som Bærum Kommune har 100 % eierskap i dette selskapet. Rådmannen bes komme tilbake med en sak om en organisering som gjør at samme tjenester ikke leveres både av kommunen selv og Arba.»

Arba AS er kommunens heleide selskap med formål å levere arbeidsrettene tiltak til personer som varig eller midlertidig er utenfor det ordinære arbeidslivet. Selskapet er godkjent tiltaksarrangør og NAV finansierer i hovedsak virksomheten ved å yte tilskudd til 104 plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA) og 123 plasser for 1-2 årig arbeidsforberedende trening, (AFT). For å tilfredsstille NAVs virksomhetskrav er det opprettet et datterselskap, Arba inkludering. Andre arbeidstilbud er samlet i morselskapet. Etter noen år med betydelige driftsunderskudd viser årsresultater for 2018 3 Mill NOK i driftsoverskudd.

Bærum Arbeidssenter er et kommunalt tjenestested i kommunalavdelingen for helse- og sosiale tjenester. I hovedsak er virksomheten samlet i tre arbeidssentre; Convis, Emma, og Bærum arbeidssenter. I tillegg drives kantine for kommunalt ansatte. Bærum arbeidssenter har i alt 95 plasser for utviklingshemmede og 20 plasser for minoritetsspråklige.

Både Arba og Bærum Arbeidssenter er store og komplekse virksomheter. Til dels er det overlapping mht. målgrupper og formål, men siden Bærum Arbeidssenter ikke fyller NAVs virksomhetskrav er de

utelukket fra statlige tiltaksmidler. Det kan være gevinster ved å se virksomheten i større sammenheng, blant annet et bedre tilbud til brukerne samlet sett til en lavere kostnad. Som en forberedelse og introduksjon til et arbeid der dette undersøkes nærmere, legger rådmannen fram denne saken der hovedformålet er å beskrive virksomhetene.

Rådmannen foreslår at en påfølgende sak konsentreres om mulig gevinster knyttet til en mer kostnadseffektiv og bærekraftig drift, koordinering av brukertilbudet, økt samhandling og tilpasset organisering. Arbeidet med dette gjennomføres som en prosess der begge virksomheter er inkludert og der det tas hensyn til regelverk og føringer som følger av NAVs godkjenningskrav.

Vurdering

Rådmannen mener at de tema som bør belyses i den påfølgende saken er:

- Gjennomgang av prinsippene for vurdering av bistandsbehov og funksjonsevne.
 - 1.
 - Samordning av inntaket ved Arba inkludering, produksjon og arbeidssentrene ved Bærum Arbeidssenter.
 - 2.
 - Behovet for varig tilrettelagt arbeid er betydelig større enn antall plasser tilført Bærum kommune og behovet akselererer. Det innledes en prosess med NAV tiltak Akershus med tanke på flere godkjente plasser.
 - 3.
 - Samordning av bruk av og rekruttering til arbeidstreningsplassene ved Arba AS og Bærum arbeidssenter.
 - 4.
 - Videreutvikling av samarbeidet om hospitanter fra videregående skole.
 - 5.
 - Styrking av samarbeid knyttet til overgang fra tiltaksplass til ordinært arbeidsplass.
- Økonomisk bærekraft i begge virksomheter.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med Bærum Arbeidssenter og Arba AS.

I del 2 av saken gis det en beskrivelse av Bærum Arbeidssenter og Arba AS.

Som vedlegg følger oversikt over arbeidstreningstilbudene i Arba og Bærum Arbeidssenter og en oversikt over sentrale begreper og definisjoner.

Vedlegg:

vedlegg 1

4459173

Vedlegg 2

4459174

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Arba

Arba Inkludering ble etablert ved en fusjon i 2014 av aksjeselskapene Mølla Kompetansesenter, Løxa Utvikling og DI-gruppen. I november 2017 ble Arba Inkludering delt opp i to selskaper; det ble stiftet et datterselskap som leverer skjermede tiltak til NAV. Dette er tjenester NAV kjøper av forhåndsgodkjente aktører uten nærmere anbudsprosesser. Datterselskapet beholdt navnet Arba Inkludering AS. Samtidig skiftet morselskapet navn til Arba AS. Rådmannen foreslår at denne saksutredningen også omhandler de tilbud og aktiviteter som er lagt i morselskapet der dette ansees som hensiktsmessig.

I 2018 overtok Bærum kommune alle aksjene i Arba AS. I [sak 032/19](#), kommunestyret, ble følgende eierstrategi vedtatt:

Selskapets formål er i henhold til vedtektenes § 3 å bidra til arbeidsinkludering gjennom:

· Å gi mennesker mulighet til å få, beholde og utvikle seg gjennom arbeid. Selskapet skal i denne forbindelse også kunne eie og delta i annen forretningsvirksomhet, drive utleie av fast eiendom og salg av administrasjonstjenester til tilknyttede selskap.

Selskapets virksomhet er:

· Produksjon innen flere ulike fagområder som skal være arena for arbeidstrening og faglig kvalifisering.

· Via datterselskapet Arba Inkludering AS levere skjermede tiltak til NAV ved å gi mennesker med behov for tilrettelegging mulighet til å få, beholde og utvikle seg gjennom arbeid.

· Selskapet skal legge stor vekt på samarbeidet med bedrifter i Bærum og omegn.»

Bærum arbeidssenter

1. Bærum arbeidssenter (BA) ble opprinnelig opprettet som et arbeidstilbud til brukere som tidligere hadde et heldøgntilbud innen helsevern for psykisk utviklingshemmede (HVPU). Arbeidstilbudet ble etablert etter den såkalte arbeidssentermodellen, dvs. at arbeidstakere (brukere) med ulikt funksjonsnivå og arbeidsledere jobber sammen i grupper for å yte tjenester, ferdigstille produkter, overholde leveringsfrister og nå inntjeningskrav. Tilbudet ble lokalisert til Bærum Arbeidssenter Wøyen, Convis Rud (tidligere Høvik) og Emma Arbeidssenter, Emma Hjort.
- 2.
3. Bærum arbeidssenters formål er å:
4. *Tilby tilrettelagte arbeid for voksne med ulike funksjonsnedsettelse og språk- og arbeidstrening for minoritetsspråklige.*
- 5.
6. Tilrettelagt arbeid – utviklingstrekk
7. Opprinnelig ble tilrettelagt arbeid utviklet som et arbeidstilbud, gjerne i form av produksjon og med tilhold i egne lokaler. Dette ble vurdert som et rett og godt tilbud til de som hadde små muligheter til å bli deltakere i et ordinære arbeidslivet. Etterhvert som behovet for tiltak og oppfølging også inkluderte personer med større muligheter for inngang til eller gjeninntredelse i arbeid, ble det gitt muligheter for trening med oppfølging på en ordinær arbeidsplass. Dette har nå fått stor utbredelse og pekes på i statlige strategier som hovedretningen for tiltaksrettet innsats. De skjermede produksjonsenhetene har også utviklet seg og satser nå på tjenesteproduksjon for privat næringsliv og offentlige virksomheter.
8. Drift av kantinen i Kommunegården kan tjene som et godt eksempel på denne utviklingen. Det er Bærum Arbeidssenter som er driver. I tillegg til å levere et lunsjtilbud til de kommunalt ansatte, tas imot bestilling av møtemat. Både personer med psykisk utviklingshemming og personer i språkpraksis jobber sammen og det gir et større potensiale for at alle de varierte

arbeidsoppgavene blir ivaretatt, samtidig som begge målgrupper kan få en tilpasset arbeidsdag.

9.

10. Utviklingen av arbeidsrettede tiltak de senere årene har ført til at forskjellen i tilrettelagt arbeid i regi av NAV og utenfor NAV, de kommunalt finansierte tiltakene, er blitt mindre.

11.

12. Dagens virksomheter

13. Rådmannen viser til vedlegg 1 for en mer detaljert fremstilling av de ulike brukerrettede tilbudene både ved Arba og Bærum Arbeidssenter. I vedlegg 2 forklares noen sentrale begreper og definisjoner.

14.

15. Arba

Som nevnt består Arba nå av et morselskap (Arba AS) og et datterselskap (Arba Inkludering AS). Grunnen til etablering av datterselskapet var nye organisasjonskrav fremsatt av NAV. Virksomheten i mor- og datterselskapet skal holdes adskilt. Tre inngåtte avtaler som omhandler salg av produksjonsutstyr, leie av produksjonslokaler og levering av administrative tjenester regulerer overføringen av varer og tjenester fra Arba AS til Arba Inkludering AS. Alle avtalene er godkjent av NAV.

Inntekter og statlige overføringer

I konsern og selskapsregnskapet for 2018 fremkommer det at konsernets årsresultatet er 3 Mill NOK.

Tall fra konsernregnskapet for 2018, Mill NOK:

post	beløp	kommentar
Salgsinntekter	26,2	Både fra mor- og datterselskapet.
Tilskudd varig tilrettelagt arbeid	20,6	Inkl. kommunal medfinansiering på 25 %
Tilskudd arbeidsforberedende tiltak	23,1	
Andre statlige tilskudd	2,2	
Ung i Jobb, kommunalt tilskudd	2,0	
Andre tilskudd og inntekter	1,8	

16. Bærum arbeidssenter

17. BA er organisert som et kommunalt tjenestested i Kommunalavdeling for helse- og sosiale tjenester. I sak [121/17](#) til formannskapet redegjorde rådmannen for endringer i det statlige regelverket som medførte at BA fra 1.1. 2018 ikke lenger kunne godkjennes som tiltaksarrangør for statlige tiltaksordninger. 5 plasser knyttet til ordningen *Varig tilrettelagt arbeid* og 10 plasser knyttet til ordningen *Arbeidspraksis i skjermet virksomhet* ble avviklet.

18.

19. I henhold til avlagt regnskap for 2018 hadde Bærum arbeidssenter et merforbruk på 1,0 Mill NOK, grunnet bortfall av statlige overføringer.

20.

21. Mill NOK:

22.

23. Inntaksordningene

24. Inntak til Arba Inkludering skjer ved at NAV-Bærum henviser personer. De som får plass i tiltakene knyttet til *varig til rette lagt arbeid* blir i dette tilbudet så lenge de har nytte og glede av det. De som derimot tas inn i tiltaket *formidling* søkes hjulpet til et tilbud i det ordinære arbeidslivet. Personer fra begge tiltakene kan for en periode være knyttet til tilbud i regi av morselskapet, som for eksempel bruktbutikken. Både Bærum og Asker kommuner bruker tilbud i morselskapet, til flyktninger i og etter introduksjonsprogrammet og Bærum benytter Ung i Jobb som forsterket tilbud til unge under 30 år.

25.

26. Inntak til Bærum Arbeidssenter ivaretas av tildelingskontoret. I 2011 ble det utarbeidet en intensjonsavtale med formål å koordinere inntaket via NAV med inntaket via tildelingskontoret. I praksis har det vist seg å være vanskelig både fordi kriteriene og innretning på NAV-tiltakene stadig endres og fordi ganske mange enkeltpersoner og pårørende selv tar kontakt med Arba eller BA.

27. Målgruppen til ordningen *varig tilrettelagt arbeid* (Arba Inkludering) er ganske lik målgruppen til *tilrettelagt arbeid* ved Bærum Arbeidssenter. Begge skal være et tilbud til uføretrygdde i yrkesaktiv alder. Imidlertid er varig tilrettelagt arbeid innrettet mot brukere med et oppfølgingsbehov som dekkes ved en arbeidsleder for fem brukere, mens tilrettelagt arbeid i regi av Bærum Arbeidssenter skal være et tilbud til brukere som trenger en arbeidsleder for tre brukere. Rådmannen vil i oppfølgingsaken se nærmere på prinsippene for vurdering av bistandsbehov og funksjonsevne.

28.

29. Bærum Arbeidssenter har i tillegg et grensesnitt mot de kommunale aktivitetstilbudene. Dette er et tilbud til enkeltpersoner som i større grad kan ha nytte av en aktivitet fremfor arbeid. Å finne rett tilbud til rett bruker kan være vanskelig.

30.

31. Etablert samarbeid mellom virksomhetene

32. Innbyggere i kommunen som etter endt utdanningsløp vil ha behov for tilrettelagt aktiviteter eller arbeid, kartlegges mens de er i utdanningsløpet. Det er 5 videregående skoler som tilbyr utdanning til denne målgruppen.

<i>post</i>	<i>beløp</i>	<i>kommentar</i>
Salgsinntekter	11,4	
Netto utgift	21,4	

Arba og Bærum arbeidssenter har startet opp et samarbeid om hospitantplasser for elever i tilrettelagt undervisning på videregående skoler. Målet er et bredere tilbud til hospitantene, men med like betalingsvilkår for skolene. Samarbeidet omhandler bl.a. utarbeidelse av felles informasjon til skoler, brukere og pårørende, like søkeskjemaer og verktøy, «arbeidsevnevurdering» m.m.

33. Overlapping og gråsoner

Inntil 2019 hadde Bærum Arbeidssenter en pakkeavdeling. Flere av pakkeoppdragene tilsvarte oppdrag også pakkeavdelingen Arba Inkludering AS. Imidlertid er denne tjenesteytingen avsluttet i Bærum Arbeidssenter og oppdragsforespørsler fra kunder blir nå formidlet direkte til Arba.

Jobbfrukt Bærum Arbeidssenter hadde i tidligere samarbeidsavtale med Arba et eget geografisk område slik at en unngikk konkurranse om de samme kundene; Arba, med avdeling på Vakås, sto for salg i Asker og Bærum Arbeidssenter i Bærum. Denne geografiske inndelingen er ikke lenger spesifisert i samarbeidsavtalen. Dog ligger en forpliktelse til ikke å konkurrere om en eksisterende

kunde hos en av partene. Det ligger også en forpliktelse til samme prissetting etter veiledende priser satt av BAMA.

Arba avvirket sin makuleringstjeneste for en rekke år siden, og i etterkant har Bærum Arbeidssenter bygget opp sin, og har derfor ikke overlappende tjenester her.

Behandlingen i møtet 18.06.2019 Formannskapet

Votering:

Samlet innstilling fra Hovedutvalg for bistand og omsorg og Eierutvalget.

Punktene 1, 2 og 4 ble enstemmig vedtatt.

Punkt 3 ble vedtatt mot 4 stemmer (3Ap, 1SV).

Formannskapet-18.06.2019- 153/19:

Vedtak:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.
2. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.
3. Bærum Arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.
4. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

Behandlingen i møtet 05.06.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Forslag fremmet av Siw Wikan, H

Eierutvalgets forslag til rådmannens forslag punkt 1:

Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.

Nye punkter:

3. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.

4. Bærum arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.

Votering:

Wikans (H) forslag vedrørende Eierutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt som nr 1.

Wikans (H) forslag nr. 3 ble enstemmig vedtatt som nr. 2.

Wikans (H) forslag nr. 4 ble vedtatt som nr. 3 mot 4 stemmer (3 Ap, 1 R).

Rådmannens forslag nr. 2 ble enstemmig vedtatt som nr. 4.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-05.06.2019- 055/19:

Instilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på optimal måte.

2. Hovedutvalget mener det er et viktig premiss at det er et statlig ansvar å finansiere sysselsettingstiltak inkl. tilrettelagt arbeid.
3. Bærum Arbeidssenter skal ikke drive med arbeidsrettet tiltak for deltakere som har som mål å komme ut i ordinært arbeid.
4. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering

Behandlingen i møtet 04.06.2019 Eierutvalget

Forslag fremmet av Siw Wikan, H

Tillegg til punkt 1:

inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på en optimal måte.

Votering:

Rådmannens forslag med Siw Wikans tillegg ble enstemmig vedtatt.

Eierutvalget-04.06.2019- 032/19:

Innstilling:

1. Rådmannen bes utarbeide en oppfølgingssak med vurdering og konklusjon i tråd med beskrivelsen i rådmannens redegjørelse inkludert se på hvordan best utnytte potensialet i ARBA på en optimal måte.
2. Rådmannens redegjørelse tas for øvrig til orientering.

Behandlingen i møtet 27.05.2019 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Forslag fremmet av ,

Sissel Mette Nyberg (NFU) fremmet følgende forslag:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber om at følgende blir belyst i den videre saksgangen,

1. Hvordan de nevnte 104 VTA-plassene ved ARBA fordeler seg på gruppene psykiatri, rus og utviklingshemming i statsbudsjettet for 2019.
2. I statsbudsjettet er det satt av midler til opprettelse av 700 nye VTA-plasser i Norge. Hva Bærum gjør for å sikre seg noen av disse midlene.
3. Hvordan kommunen vil ivareta behovene til de svakest fungerende i forhold til tilbud om arbeid i årene framover.

Votering:

Rådmannens forslag tas til orientering.

Nybergs forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne-27.05.2019- 039/19:

Vedtak:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber om at følgende blir belyst i den videre

saksgangen,

1. Hvordan de nevnte 104 VTA-plassene ved ARBA fordeler seg på gruppene psykiatri, rus og utviklingshemming i statsbudsjettet for 2019.
2. I statsbudsjettet er det satt av midler til opprettelse av 700 nye VTA-plasser i Norge. Hva Bærum gjør for å sikre seg noen av disse midlene.
3. Hvordan kommunen vil ivareta behovene til de svakest fungerende i forhold til tilbud om arbeid i årene framover.